

Pharmacon exameneisen Adviseren 1 - 2018

Wet – en regelgeving (Basiskennis)

De kandidaat kan:

Eindterm 1

- De wettelijke adviesplicht voor UAD-geneesmiddelen omschrijven
- De wettelijke adviesfunctie van de (assistent -) drogist omschrijven
- De inhoud van de wettelijke bepalingen uit de Geneesmiddelenwet (art 1, lid t en art 62) omschrijven
- Omschrijven welke wettelijke regels gelden bij het ter handstellen van UAD-geneesmiddelen
- Benoemen welke wettelijke regels gelden voor UAD-geneesmiddelen die behoren tot de homeopathica of fytotherapeutica

Eindterm 2

- Omschrijven wat de termen UR, UA, UAD en AV betekenen (bijlage 3)
- Omschrijven wanneer een product een geneesmiddel is
 - o Benoemen wat verschillen en overeenkomsten zijn tussen fytotherapie, homeopathie en reguliere geneeskunde
- Omschrijven wat zelfzorg inhoudt
- Omschrijven wat het doel van zelfzorgvoorlichting is
- Omschrijven welke rol UAD-geneesmiddelen binnen de zelfzorg spelen

Eindterm 3

- De functie van een bijsluiter omschrijven
- De rubrieken van een bijsluiter en de inhoud daarvan omschrijven
- Het verschil tussen de registratie van RVG en RVH –geneesmiddelen omschrijven

Eindterm 5

- Omschrijven wat de kenmerken van voorlichting zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van advies zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van reclame zijn
- Benoemen wat de verschillen zijn tussen voorlichting, advies en reclame

Adviseren over UAD geneesmiddelen algemeen

Eindterm 11

- Omschrijven wat een bijsluiter is
- De functie van een bijsluiter benoemen
- De rubrieken van een bijsluiter benoemen
- De betekenis van de termen uit de bijsluiter die regelmatig door klanten worden gebruikt omschrijven (zie bijlage 3)
- De farmaceutische toedieningsvormen van UAD-geneesmiddelen omschrijven

Zelfzorgvoorlichting en communicatie

Eindterm 16

- Benoemen welke informatie van een klant moet worden verkregen om een passend advies te geven (persoon voor wie geneesmiddel is bestemd, aard van de klacht, situatie en eerder ondernomen actie)
- Omschrijven welke vragen aan de klant moeten worden gesteld om een passend advies te geven
- De regels van de communicatieleer omschrijven, die voor adviseren bij zelfzorgmedicatie van belang zijn
- Benoemen wanneer de gesprekstechnieken luisteren, samenvatten of doorvragen worden toegepast
- Benoemen hoe een (assistent) drogist kan inspelen op non verbaal gedrag

Eindterm 17

- Benoemen wat de functie en het belang van de kassacheck is
- Herkennen in welke situatie een klant behoefte heeft aan advies

Eindterm 18

- Benoemen in welke situaties de klant moet worden ingelicht over de risico's en gevolgen van gebruik van UAD-geneesmiddelen
- Benoem de belangrijkste zelfzorggeneesmiddelen en werkzame stoffen met een groot risico op verkeerd gebruik of ernstige bijwerkingen of niet geschikt voor bepaalde groepen gebruikers en de bijbehorende verplichte ongevaaragde risicowaarschuwing (bijlage 4)

Adviseren en informeren over UAD-geneesmiddelen per indicatiegebied

Pijn- en koortsklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *koorts en pijn bij griep en verkoudheid;*
- *hoofdpijn (ook: spanningshoofdpijn en middelengeïnduceerde hoofdpijn);*
- *symptomen van) migraine;*
- *kiespijn, (pijn bij het) doorkomen van de eerste tanden;*
- *(acute) keelpijn;*
- *desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte;*
- *zenuwpijn;*
- *reumatische pijn;*
- *menstruatiepijn;*
- *(pijn bij) artrose;*
- *(milde tot matige) artrose van de knie;*
- *pijn na chirurgische ingrepen (postoperatieve pijn);*
- *koorts en pijn na vaccinatie;*
- *spier- en gewrichtspijn, kneuzingen en verstuikingen;*
- *spit (rugpijn)*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij pijnklachten (bijlage 1 en 2)
- Omschrijven wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Benoemen welke manieren van pijnbestrijding er zijn
 - o Omschrijven hoe algemene pijnstillers werken
 - o Omschrijven hoe lokale pijnstillers werken
 - o Omschrijven wat het verschil in werking is tussen een perifeer of topicaal werkende pijnstiller en een centraal werkende pijnstiller
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Omschrijven wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Omschrijven wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o De algemene regels en waarschuwingen bij het gebruik van spierwrijfmiddelen benoemen

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de indicaties:

- koorts en pijn bij griep en verkoudheid;
- hoofdpijn (ook: spanningshoofdpijn en middelengeïnduceerde hoofdpijn);
- symptomen van) migraine;
- kiespijn, (pijn bij het) doorkomen van de eerste tanden;
- (acute) keelpijn;
- desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte;
- zenuwpijn;

- *reumatische pijn;*
- *menstruatiepijn;*
- *(pijn bij) artrose;*
- *(milde tot matige) artrose van de knie;*
- *pijn na chirurgische ingrepen (postoperatieve pijn);*
- *koorts en pijn na vaccinatie;*
- *spier- en gewrichtspijn, kneuzingen en verstuikingen;*
- *spit (rugpijn)*

Eindterm 12

- Benoemen wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen bij pijnklachten (bijlage 1 en 2)
 - o Uitleggen wat algemene pijnstillers zijn
 - o Benoemen wat pijnstillende en koortsverlagende stoffen zijn (zie bijlage 2)
 - o Benoemen wat ontstekingsremmende stoffen zijn (zie bijlage 2)
 - o Benoemen wat middelen bij desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte zijn (zie bijlage 1)
 - o Benoemen wat specifieke werkzame stoffen bij pijn, griep en menstruatiepijn zijn (zie bijlage 2)
 - o Omschrijven wat een combinatiepreparaat is
 - o Benoemen welke fytotherapeutische stoffen in de UAD-geneesmiddelen bij pijn- en koortsklachten zitten (bijlage 2)
- Benoemen wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Benoemen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Uiteenzetten wat (over)gevoeligheid voor pijnstillers voor gevolgen heeft voor pijnbestrijding
- Benoemen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen bij pijn, koorts en griep (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Omschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Omschrijven wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)
 - o Uiteenzetten wat (over)gevoeligheid voor pijnstillers voor gevolgen heeft voor

pijnbestrijding

Eindterm 14 c

- Omschrijven wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o De algemene regels en waarschuwingen bij het gebruik van spierwrijfmiddelen benoemen

Eindterm 14 d

- Omschrijven wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen de beschikbare UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 14 e

- Benoemen welke verschijnselen kunnen optreden bij een overdosering van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 f

- Benoemen welke acties de klant moet ondernemen als sprake is van een overdosering van een beschikbaar UAD-geneesmiddel

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Benoemen in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Maag- en darmklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *brandend maagzuur (zuurbranden), zure oprispingen, hyperaciditeit (teveel zuur in maag en slokdarm);*
- *flatulentie (winderigheid);*
- *opgeblazen gevoel;*
- *misselijkheid (braken, spugen);*
- *obstipatie (verstopping, hardlijvigheid);*
- *(acute) diarree;*
- *worminfecties(aarsmaden, lintwormen);*
- *aambeien*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar

aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij maag- en darmklachten (bijlage 1 en 2)
 - o Benoemen welke soorten maagmiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten laxeermiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten aambeimiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten diarreemiddelen er zijn
- Omschrijven wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Omschrijven wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Omschrijven wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *brandend maagzuur (zuurbranden), zure oprispingen, hyperaciditeit (teveel zuur in maag en slokdarm);*
- *flatulentie (winderigheid);*
- *opgeblazen gevoel;*
- *misselijkheid (braken, spugen);*
- *obstipatie (verstopping, hardlijvigheid);*
- *(acute) diarree;*
- *worminfecties(aarsmaden, lintwormen);*
- *aambeien*

Eindterm 12

- Benoemen wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Benoemen wat antacida zijn (zie bijlage 1)
 - o Benoemen wat 'laagjes-vormers' zijn (zie bijlage 1)
 - o Benoemen wat carminativa zijn (zie bijlage 1)
 - o Benoemen wat H₂-antagonisten zijn (zie bijlage 1)

- o Benoemen wat protonpompremmers zijn (zie bijlage 1)
- o Benoemen welke fytotherapeutische stoffen in UAD-geneesmiddelen bij maag- en darmklachten zitten (bijlage 2)
- Benoemen wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Benoemen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Omschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Omschrijven wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Omschrijven wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Omschrijven wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 14 e

- Benoemen welke verschijnselen kunnen optreden bij een overdosering van UAD-geneesmiddelen (bijlage 1)

Eindterm 14 f

- Benoemen welke acties de klant moet ondernemen als sprake is van een overdosering van een UAD-geneesmiddel

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Benoemen in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Bijlage 1

Producten – 2018

Pijn en koorts

- Advil
- Aleve Classic
- Aleve Select
- Alka-Seltzer
- Aspirine 100 en 500
- Aspro 500 Bruis
- Daro hoofdpijnpoeder
- Finimal
- Nurofen
- Nurofen Fastine
- Nurofen voor kinderen
- Panadol
- Panadol Junior
- Panadol Plus
- Panadol Zapp
- Roter APC
- Roter Paracetamol
- Roter Paracetamol Junior
- Roter Paracof
- Sanalgin
- Sarixell
- Saridon
- Sinaspril
- Voltaren K
- Witte Kruis

Migraine

- Nurofen Migraine
- Excedrin

Griep

- A. Vogel Echinaforce
- Antigrippine
- Aspirine-C
- Citrosan
- Hot Coldrex

Kiespijn en pijn bij het doorkomen van eerste tanden

- Dentinox

Keelpijn

-
- Strepfen zuigtablet
- Strepfen keelspray
- Vicks Farinex

Menstratiepijn

- Aleve Feminax
- Nurofen Female

Artrose

- Glucosamine Pharma Nord
- Voltaren Emulgel

Spier en gewrichtspijn

- A. Vogel Atrosan tabletten
- Roter Harpago

Oorpijn

- Otagan

Maagzuur (met flatulentie, opgeblazen gevoel)

- Ipraalox
- Losecosan 20 mg
- Pantozol Control
- Nexium Control
- Regla pH kauwtablet
- Rennie Deflatine
- Rennie Suikervrij
- Zantac 75

Maagkrampen

- Buscopan
- Buscopan zetpillen
- Buscopan zetpillen voor kinderen
- Tempocol

Maagklachten algemeen (dyspepsie)

- Iberogast

Obstipatie

- Dulcodruppels
- Dulcolax
- Dulcolax zetpillen 10 mg
- Dulcoperls
- Lactulosesiroop
- Metamucil Suikervrij
- Microlax

Diarree

- Imodium drank
- Losimed Duo

Aambeien

- A. Vogel Aesculaforce
- A. Vogel Hamameliszalf
- EpiAnal
- Sperti
- Theranal

Bijlage 2

Werkzame stoffen – 2018

Pijn en koorts

- Acetylsalicylzuur
- Coffeïne
- Diclofenac kalium
- Ibuprofen
- Naproxennatrium
- Paracetamol
- Propyfenazon

Migraine

- Acetylsalicylzuur
- Cafeïne
- Ibuprofen
- Paracetamol

Griep

- Acetylsalicylzuur
- Ascorbinezuur
- Coffeïne
- Echinacea purpurea
- Paracetamol

Kiespijn en pijn bij het doorkomen van eerste tanden

- Lidocaïnehydrochloride

Keelpijn

- Ambroxolhydrochloride
- Amylmetacresol
- Chloorhexidine
- Dequaliniumchloride
- Dichloorbenzylalcohol
- Flurbiprofen
- Lidocaïnehydrochloride
- Propylparahydroxybenzoaat

Menstratiepijn

- Ibuprofen
- Naproxennatrium

Artrose

- Calciumcarbonaat
- Diclofenac diethylamine
- Glucosamine

Spier en gewrichtspijn

- Benzydaminehydrochloride
- Harpagophytum radix

Oorpijn

- Lidocaïnehydrochloride

Maagzuur (met flatulentie, opgeblazen gevoel)

- Alginezuur
- Aluminiumhydroxide
- Aluminiumoxide
- Bismuthsubnitraat
- Calciumcarbonaat
- Kaliumwaterstofcarbonaat
- Magnesiumcarbonaat
- Magnesiumhydroxide
- Natriumalginaat
- Natriumwaterstofcarbonaat
- Omeprazol
- Esomeprazol
- Pantoprazol natrium
- Ranitidinehydrochloride
- Simethicon

Maagkrampen

- Butylscopolaminebromide
- Pepermuntolie

Maagklachten algemeen (dyspepsie)

- Angelica radix
- Carvi fructus
- Chelidonii herba
- Iberis amara
- Liquiritiae radix
- Matricariae chamomillae flos
- Melissa folium
- Menthae piperitae folium
- Silybi mariani fructus

Obstipatie

- Bisacodyl
- Dexpanthenol
- Lactulose
- Natriumlaurylsulfaat
- Natriumpicosulfaat
- Psylliumvezels
- Senna fructus
- Sorbitol

Diarree

- Glucose
- Kaliumchloride
- Kool, geactiveerd
- Loperamidehydrochloride
- Natriumchloride
- Natriumwaterstofcitraat
- Simeticon

Wormpjes (aarsmaden)

- Mebendazol

Aambeien

- Aesculi hippocastani extractum
- Bismuthsubnitraat
- Echinacea
- Hyperici floris
- Iecoris negraprionis oleum
- Lidocaïne
- Saccharomycetis vivi extractum
- Natriumoleaat
- Polidocanol
- Zinkoxide

Bijlage 3

Terminologie – 2018

Aambeien	Breed werkingsgebied
Aanbevolen dosering	Bruistablet
Aandoening	Candida albicans
Accidentele overdosering	CBG
ACE-remmers	Chirurgische ingreep
Acuut	Chronische aandoening
Adolescent	Coma
Advies	Combinatiegeneesmiddel
Afweersysteem	Communicatieleer
Alcoholisme	Contra-indicatie
Allergische reactie	Coördinatieproblemen
Antagonist	Corticosteroïde
Antibioticum	Criteria
Anticoagulantia	Dagdosering
Antidepressiva	Desinfectans
Antistollingsmiddelen	Desoriëntatie
Antiviraal	Diabetici
Anus	Diuretica
Applicator	Doktersvoorschrift
Artritis	Doseringsschema
Artrose	Dosis
Ascorbinezuur	Dragee
Aspartaam	Duizeligheid
Astma	Dyspepsie
Auto-immuunziekte	Effecten
AV	Effectieve dosering
Baarmoeder	Emulgel
Bacteriële infectie	Emulsie
Bacteriën	Enzym
Benzoaat	Exantheem
Beroerte	Farmaceutisch
Bètablokker	Farmacokinetische
Bewusteloosheid	Filmomhulde tablet
Bewustzijn	Functioniestoornis
Bijwerking	Fysisch
Bloedbeeld	Fytotherapeutica
Bloedcirculatie	Galactosemie
Bloeddruk	Galbulten
Bloedstolling	Gastro oesofageale reflux
Bloeduitstorting	
Bloedverdunners	
Braken	

Geelzucht
Geneesmiddel
Geneeswijze
Gesuperviseerd
Giften
Glaucom
Glucose

Haarvat
Hallucinatie
Hartfalen
Hartritmestoornissen
Hemolytische anemie
Heparine
Hersenbloeding
Histamine
Homeopathica
Homeopathisch geneesmiddel
Huiduitslag
Hulpstof
Hyperaciditeit
Hypertensie
Hyperventilatie
Hypofyse

Indicatie
Infectie
Insufficiëntie
Insuline
Interactie
Irreversibele levernecrose

Kaliumverlies
Kassacheck
Klinisch bewijs
Klysma
Kortademigheid

Lactatie
Lapp-lactase deficiëntie
Liquid capsule
Lokaal
Longblaasjes
Longemfyseem

Maagsapresistent
MAO-remmers
Medisch hulpmiddel

Megacolon
Methotrexaat
Micro-organisme
Misselijkheid
Motiliteit

Natriumdieet
Netelroos
NSAID

Oedeem
Omhulde tablet
Oropharyngeaal
Overdosering
Overgevoeligheidsreactie

Parasieten
Patiëntenbijsluiter
Pentoxifylline
Postoperatief
Pruritus

Recept
Rectaal
Retard werking
Risicogroep
RVG
RVH

Sachet
Schildklier
Smelttablet
Spasmen
Stoornis
Sucrose
Sufheid
Suspensie
Symptomatische behandeling
Symptomen

Ter handstellen
Therapeutische indicatie
Toedieningsfrequentie
Topicaal
Torpedovormig
Toxisch
Traditioneel gebruik
Transpireren

Trombose
Tuberculose

UA
UAD
Uitdroging
Uni-dosis
UR
Urinelozing
Urinewegen
Urticaria

Vaatverwijdend
Vergeeten dosis
Vergiftigingen

Verwardheid
Vomeren

Waarschuwing
Wazig zien
Weerstand
Werkzame stof
Wetenschappelijk
Wisselwerking
Witte bloedlichaampjes

Zelfzorg
Zetpil
Ziekte van Crohn

Bijlage 4: Meest risicovolle geneesmiddelen(groepen) met bijbehorende risicowaarschuwingen en adviezen:

Geneesmiddelengroep	Mondelinge risicowaarschuwing als (onderdeel van de) kassacheck	Advies door de (assistent)drogist
NSAID's -acetylsalicylzuur -diclofenac -ibuprofen -naproxen	<p>Dit geneesmiddel kan maagklachten en andere klachten veroorzaken, zeker bij veelvuldig gebruik.</p> <p>De (assistent)drogist kan u hierover informeren.</p>	<p>Risico hangt onder andere af van leeftijd klant, overige medicatie die klant gebruikt en of de klant gevoelig is voor NSAID's.</p> <p>Er zijn alternatieven: In veel gevallen is paracetamol een goed alternatief.</p>
Middelen tegen diarree - loperamide	<p>Zorg dat u bij gebruik van dit geneesmiddel voldoende vocht inneemt, bijvoorbeeld ORS.</p>	<p>U loopt het risico op uitdroging doordat het vocht met de diarree uit het lichaam verdwijnt. ORS bevat zouten en suikers die uw lichaam nodig heeft bij diarree.</p>
Laxeermiddelen - bisacodyl - senna - natriumpicosulfaat	<p>Dit geneesmiddel geeft risico op uitdroging. Ook bestaat het gevaar dat de darmen niet meer vanzelf werken ('luie' darmen).</p>	<p>Deze geneesmiddelen innemen met veel water of met ORS.</p> <p>Gebruik laxeermiddelen niet langer dan drie dagen achter elkaar. Werkt het niet voldoende binnen drie dagen? Raadpleeg dan uw arts.</p>
Sint-Janskruid (Hypericum perforatum)	<p>Dit middel kan invloed hebben op de werking van andere geneesmiddelen. Lees de bijsluiter of overleg zo nodig met uw arts of apotheker.</p>	<p>Kruiden, zoals Sint-janskruid, worden ten onrechte als onschuldig beschouwd.</p> <p>Het is belangrijk te weten bij welke geneesmiddelen u Sint-Janskruid niet moet gebruiken. Ook niet bij de anticonceptiepil, dat is namelijk ook een geneesmiddel.</p>
Paracetamol - paracetamol	<p>Houd u aan de maximale dagdosering. Bij overschrijding hiervan kan lever- en nierbeschadiging ontstaan.</p>	<p>Neem bij chronisch gebruik (langer dan 1 maand) maximaal 5 tabletten per</p>

- hot coldrex e.a.		dag, bij incidenteel gebruik maximaal 8 tabletten per dag. Bij gebruik van meer dan 15 pijnstillers per maand kan pijnstillerafhankelijke hoofdpijn ontstaan.
Miconazol	Dit geneesmiddel niet gebruiken als u bij de trombosedienst onder controle staat.	Miconazol kan de bloedstolling ontregelen.
Middelen tegen verstopte neus - xylometazoline - oxymetazoline - tramazoline (bisolnasal)	Als u deze geneesmiddelen te lang achter elkaar gebruikt, wordt uw klacht juist erger.	Deze geneesmiddelen maximaal 7 dagen achter elkaar gebruiken, daarna één maand niet.
Hoestmiddelen - noscapine - codeïne	Deze geneesmiddelen beïnvloeden uw reactievermogen. Kijk vooral uit met autorijden of het bedienen van machines. Noscapine niet gebruiken als u bij de trombosedienst onder controle staat.	Codeïne en noscapine werken alleen tegen droge kriebel- of prikkelhoest. Noscapine niet bij een slijmhoest gebruiken. Het onderdrukt de hoestprikkel die nodig is om het slijm op te hoesten. Noscapine kan de bloedstolling ontregelen.
Middelen bij maagklachten - omeprazol - pantoprazol	Als u deze middelen lang achter elkaar gebruikt, kunt u last krijgen van bijwerkingen,	Omeprazol en pantoprazol kunnen bij langdurig gebruik bijwerkingen geven, zoals botontkalking, darminfecties en nierfalen. Gebruik indien mogelijk liever lichtere middelen, of overleg met een arts.
Extra*	* Vanwege privacy redenen is een mondelinge risicowaarschuwing bij de morning-afterpil soms lastig te geven. De risicowaarschuwing kan als alternatief in een flyer meegegeven worden bij de verkoop van de morning-afterpil.	
Morning-afterpil	Als u dit geneesmiddel niet tijdig na onbeschermd geslachtsgemeenschap gebruikt, dan bestaat het risico op ongewenste zwangerschap en verstoring van de menstruatiecyclus.	De maximale termijn waarbinnen u - na onbeschermd geslachtsgemeenschap - deze pil moet innemen bedraagt maximaal drie dagen (72 uur) bij levonorgestrel of vijf dagen (120 uur) bij ulipristal.

		Verwijs de klant naar de huisarts indien deze termijn is overschreden.
Morning-afterpil met levonorgestrel	Dit geneesmiddel werkt minder goed bij gelijktijdig gebruik van bepaalde andere geneesmiddelen.	<p>Gebruikt u geneesmiddelen tegen epilepsie, tuberculose of HIV, of kruidenmiddelen met Sint-janskruid? Neem dan het dubbele aantal tabletten en overleg zo spoedig mogelijk na inname van de morning-afterpil met uw arts.</p> <p>Als u een andere behandeling wilt, laat dan binnen 5 dagen een koperspiraaltje ('morning-afterspiraaltje') plaatsen door een arts.</p>
Morning-afterpil met ulipristal	Dit geneesmiddel werkt minder goed bij gelijktijdig gebruik van bepaalde andere geneesmiddelen.	<p>Gebruikt u geneesmiddelen tegen maagklachten, gebruik dan een andere morning-afterpil of zorg dat u de morning-afterpil en de maagtabletten niet gelijktijdig inneemt: neem ulipristal in ten minste 12 uur NA een maagtablet zoals ranitidine. Neem ulipristal in ten minste 24 uur NA een maagtablet zoals pantoprazol of omeprazol. Neem ulipristal in ten minste 2 uur VOOR of 4 uur NA een maagtablet zoals Antagel, Gaviscon en Rennie. Overleg bij twijfel met een arts of apotheker.</p> <p>Gebruikt u geneesmiddelen tegen epilepsie, tuberculose of HIV, of kruidenmiddelen met Sint-janskruid? Gebruik dan een andere morning- afterpil.</p>

